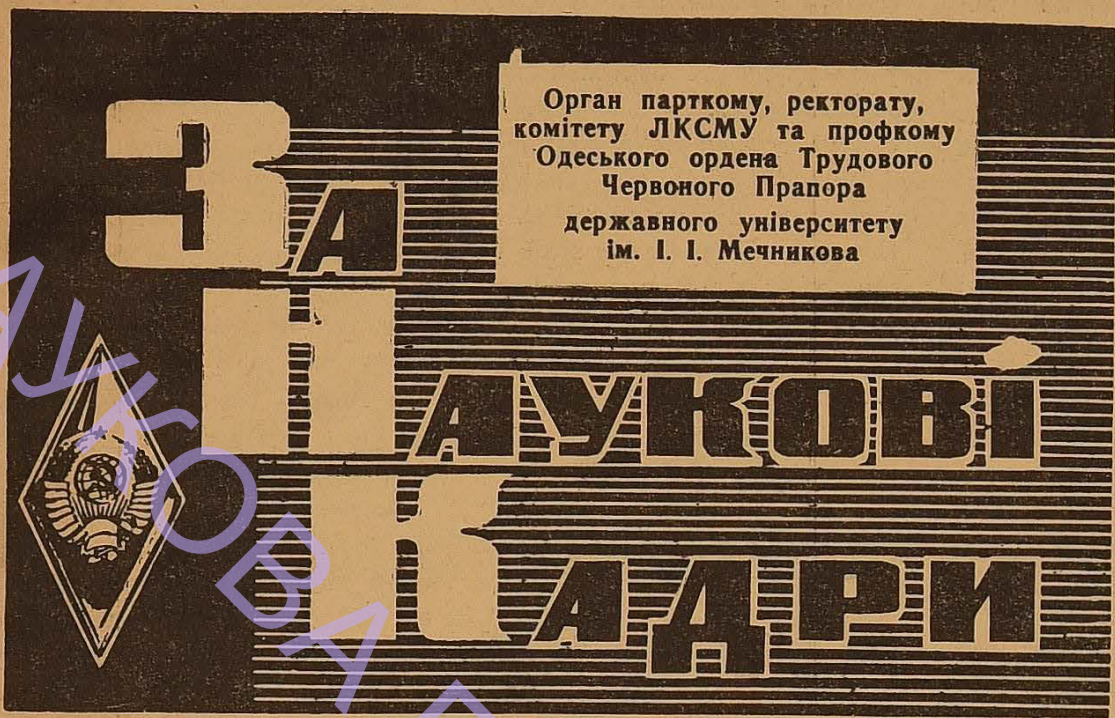

СУМЛІННО ПРАЦЮЙ, СТУДЕНТЕ!

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

РІК ВИДАННЯ
XXXV

№ 24 (974)

26 ВЕРЕСНЯ

1969 р.

2 Ціна коп.

В ДОБРИЙ ЧАС!

ПРОБЛЕМИ народної освіти і вищої школи, сказав І. І. Цветков, становлять особливу турботу Комуністичної партії і Радянського уряду. Працівники планових органів відчувають це, мабуть, повніше і краще від інших.

Коли при розробці річних і перспективних планів розвитку народного господарства заходить мова про потреби школи, то для цих цілей завжди вишукуються і необхідні кошти, і матеріальні ресурси. Не випадково приблизно п'ята частина із загального числа учителів на землі працює саме в Радянській країні. Не випадково в Радянському Союзі близько 600 тисяч лікарів — чверть усіх лікарів світу. У нашому народному господарстві зайнято 2.200 тисяч інженерів — це майже у два з половиною рази більше, ніж у США.

У Радянському Союзі діє близько 800 вузів. В них навчаються більш як чотири з половиною мільйона чоловік. Понад 550 тисяч з них щороку одержують дипломи інженерів, лікарів, агрономів, економістів, учителів... Такі масштаби підготовки кадрів вищої кваліфікації викликають почуття гордості. Це і зрозуміло. Соціалістичний лад забезпечив не тільки право, але й створив всі умови для широкого доступу трудящих у вузи. Навчання в наших інститутах безплатне. Більш як 70 процентів студентів одержують від держави стипендію.

Вузи країни нині прийняли нове поповнення — близько 900 тисяч молодих людей. Одні навчаються у стаціонарах, інші — на вечірніх відділах, треті — заочно. Щоб дістати право влитись у студентське середовище, кожний з них складає конкурсні іспити. Це складні іспити, і скласти їх далеко не всі. Зрозуміло, ніякої трагедії для юнака чи дівчини в тому немає, хоча невдача на конкурсних іспитах — подія не з приємних. У нашій країні діє багато інших університетських закладів, де можна дістати хороше і потрібну спеціальність, — технікуми, професійно-технічні училища.

Вчених і спеціалістів у галузі підготовки кадрів, однак, давно хвилюють питання, зв'язані з формуванням перших курсів вузів. Не так давно на цю тему велася широка дискусія в пресі. Її учасники висловили чимало дуже цікавих думок і пропозицій. Усіх, головним чином, турбує думка про те, як би не проглядіти в абітурієнтах майбутніх Курчатових. Прикро не побачити і доброго в майбутньому начальника цеху, і закоханого в свою справу агронома або ветеринарного лікаря. А таких чимало серед тих, хто працює і одночасно вчиться у вечірніх (змін-

В ЖИТТІ радянської вищої школи сталась подія, значення якої важко переоцінити. При університетах та інститутах у нинішньому році вирішено відкрити підготовчі відділи. Юнаки і дівчата, які закінчують ці відділи і успішно витримують випускні іспити, зараховуватимуться на перший курс без вступних іспитів. Організація підготовчих відділів передбачена постановою Центрального Комітету КПРС і Ради Міністрів СРСР.

До редакції звернулись наші читачі з проханням детальніше розповісти про підготовчі відділи вузів. Ми публікуємо розповідь Начальника відділу культури і освіти Держплану СРСР І. І. Цветкова, який на прохання кореспондента ТАРС коментує постанову ЦК КПРС і Ради Міністрів СРСР.

них) школах робітничої та сільської молоді. Але на конкурсних іспитах ця частина молоді внаслідок ряду обставин має трохи менше шансів на успіх, ніж їхні ровесники — випускники денних шкіл.

Керівники і викладачі деяких вузів дійшли думки про те, що при інститутах доцільно мати підготовчі відділи. Підготовка молоді до вивчення вузівського курсу дає змогу, по-перше, не спрощувати і не знижувати якості викладання. По-друге, таким способом вдається відібрати серед абітурієнтів найбільш талановитих і багатонадійних молодих людей. Така організація справи в підсумку дає гарантований приплив у промисловість і сільське господарство кадрів, заздалегідь знайомих з виробництвом.

Організація підготовчих відділів — це свого роду захід заохочення тих молодих людей з середньою освітою, які відмінно працюють на підприємствах і будовах, у колгоспах і радгоспах, або відмінно несуть службу у Збройних Силах СРСР. Добір і направлення молоді на навчання здійснюватимуться безпосередньо керівниками промислових підприємств, будов, організацій транспорту і зв'язку, радгоспів, колгоспів, командуванням військових частин, за рекомендацією партійних, комсомольських і профспілкових організацій. На підготовчі відділи вирішено приймати робітників і селян, які мають стаж

практичної роботи не менше року.

В даному разі немає потреби переказувати всі пункти постанови ЦК КПРС і Ради Міністрів СРСР «Про організацію підготовчих відділів при вищих навчальних закладах». Цей документ опублікований і, безсумнівно, вселив нові надії дістати вищу освіту тим юнакам і дівчатам, які сьогодні працюють на заводах, будовах, у сільському господарстві. Хочеться тільки звернути увагу на деякі особливості документа. Заняття на відділах передбачається вести за денною, вечірньою і заочною формами навчання. Інакше кажучи, у постанові враховуються найрізноманітніші умови, в яких може опинитись молода людина, що бажає одержати диплом інженера, агронома або лікаря.

Слухачам підготовчих відділів, зарахованим на навчання з відривом від виробництва, вирішено виплачувати стипендію. Її розмір відповідатиме студентським стипендіям даного вузу. Для працюючої молоді передбачено також ряд інших пільг. Зокрема, для складання випускних іспитів слухачі, які вчаться заочно і ввечері, одержать додаткову відпустку на 15 календарних днів. І ще одна довідка. Встановлено такі строки навчання: у стаціонарах — 8 місяців, для заочників і «вечірників» — 10 місяців.

Постанова пропонує Держплану СРСР з участю Міністерства вищої і середньої спеціальної освіти СРСР щороку встановлювати план прийому на підготовчі відділи в межах до 20 процентів від плану прийому на денне навчання у вузи. Це значить, що кожного року підготовчі відділи даватимуть університетам та інститутам приблизно 100 тисяч студентів з робітничої і сільської молоді. В 1969—1970 навчальному році вдасться підготувати для вступу у вузи до 20 тисяч чоловік.

Підготовчі відділи організовуються Радами Міністрів союзних республік, міністерствами і відомствами СРСР, які мають свої вузи. Останнім, до речі, належить чимало широко відомих і авторитетних вищих навчальних закладів. Керівники міністерств, у першу чергу промислових і сільського господарства, з задоволенням зустріли рішення про створення підготовчих відділів.

В порядку виконання постанови ЦК КПРС і Ради Міністрів СРСР Міністерство вищої і середньої спеціальної освіти СРСР вже видало відповідний наказ.

НЕХАЙ РЕЗУЛЬТАТИ ТВОГО ТРУДА НА ЛАНАХ ОДЕЩИНИ СТАНУТЬ ГІДНИМ ВНЕСКОМ В ЮВІЛЕЙНИЙ ЛЕНІНСЬКИЙ ЗАЛІК!

Рішенням парткому університету на Дошку пошани заносяться такі студенти та колективи:

1. СТУДЕНТКИ ЧЕТВЕРТОГО КУРСУ УКРАЇНСЬКОГО ВІДДІЛЕННЯ ФІЛОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ Н. ДЕМИДИК та Р. СКИДАН. Працюючи на виноградній плантації колгоспу «Перемога Жовтня» (с. Кубанка), ці студентки щоденно виконують норму на 240—250 процентів.

2. СТУДЕНТИ-ГЕОГРАФИ ПЕРШОГО КУРСУ (керівник Б. Б. Муха). Працюючи на ланах колгоспу «Маяк» (с. Калинівка Іванівського району), ці студенти щоденно значно перевиконують денні завдання.

3. СТУДЕНТИ ДРУГОГО КУРСУ РОСІЙСЬКОГО ВІДДІЛЕННЯ ФІЛОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ (керівник В. С. Мохненко). Виконуючи на ланах колгоспу «Перемога» (с. Білки Іванівського району) різні роботи, студенти цієї групи відзначаються високою продуктивністю праці.

4. ПЕРША ГРУПА ДРУГОГО КУРСУ ФІЗИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ. На збиранні помідорів з плантації радгоспу імені 50-річчя Жовтня (с. Фонтанка Комінтернівського району) всі студенти цієї групи (керівник В. П. Бойко) набагато перевиконують денні завдання.

5. СТУДЕНТИ ЧЕТВЕРТОГО КУРСУ УКРАЇНСЬКОГО ВІДДІЛЕННЯ ФІЛОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ (керівник І. Є. Саєнко). На очищенні і перебиранні кукурудзи, на виноградних плантаціях колгоспу «Перемога Жовтня» (с. Кубанка Комінтернівського району) студенти групи щоденно значно перевиконують норми.

6. СТУДЕНТИ-ІСТОРИКИ ПЕРШОГО КУРСУ (керівник М. Скрипник). Працюючи на ланах колгоспу ім. Благоева (с. Благоево Іванівського району), ці студенти щоденно значно перевиконують норми.

В ПАРТКОМІ ОДУ

ВІДБУЛОСЬ чергове засідання партійного комітету університету. На порядку денному засідання були такі питання: про хід виконання колективом філологічного факультету зобов'язань, взятих на честь сторіччя від дня народження В. І. Леніна; про підготовку до нового навчального року в мережі партосвіти; про проведення звітно-виборних зборів в партійних організаціях факультетів.

З питань, які обговорювались, партком прийняв розгорнуті рішення.

ДРУЖНО, СТАРАННО, ХОРОШО!

РОЗПОВІДЬ ПРО РОБОТУ І ЖИТТЯ НАШИХ СТУДЕНТІВ НА ЛАНАХ ОДЕЩИНИ

ТРЕТІЙ РІК

В СЬОГОДНІШНЬОМУ номері газети на «Дошці пошани» — студенти четвертого курсу українського відділення філологічного факультету.

Чим же заслужили вони таку честь? На це запитання можна відповісти коротко: дружною, старанною, відмінною роботою.

Ось уже третій рік трудяться ці студенти на ланах колгоспу «Перемога Жовтня». Були вони другокурсниками — працювали тут. А коли прощались, запросили їх хлібороби: приїжджайте знову до нас.

Наступного року вже третьоккурсниками знову з'явилися ці студенти в селі Кубанка Комінтернівського району. Привітно зустріли їх старі знайомі. А проводжаючи дякували за сумлінну роботу і знову запрошували: приїжджайте.

І ось нинішнього року вже чет-

ЦЕ — РАДУЄ

СТУДЕНТИ університету вже не перший рік допомагають радгоспу імені 50-річчя Жовтня (Комінтернівський район) в польових роботах.

І цього року юнаки і дівчата другого курсу фізичного факультету працюють у нас на очищенні кукурудзи, яка вродила тут по 40 центнерів на гектарі.

Працюють студенти добре, старанно. І це радує трудівників нашого радгоспу.

В. НОВИЦЬКИЙ, майстер.

вертокусниками вони знову тут. І знову про їх роботу найкращі відгуки.

Спочатку студенти працювали на гармані — очищали кукурудзу. Робота кипіла. Кожному хотілось домогтись якнайкращих показників. Керівник групи доцент І. Є. Саєнко вів суворий індивідуальний облік, підбивав підсумки кожного трудового дня. І треба сказати, що вже на четвертий день роботи не було на курсі студента, який би не виконував завдання на 140—150 процентів.

А потім — виноградні плантації. Трудно на них збирати врожай. Але студенти не знижують взятого темпу роботи і тут. Попереду йдуть комуніст Олександр Войченко, Лариса Мазурик, Лариса Сергієнко, Валентина Гедеревич, Марія Гудованна, Віталія Пухка, Олена Барська, Дмитро Дзєндзелівський, Григорій Кутувий, Михайло Стрельбицький, Володимир Чумак.

Але особливо високі показники у Ніни Демидик і Рими Скидан. Вони щоденно виконують понад дві денні норми. Честь їм і хвала! На них і рівняються тут всі.

Третій рік трудяться студенти курсу на ланах артілі «Перемога Жовтня». Все свідчить про те, що і нинішнього року їх робота одержить загальну високу оцінку керівництва колгоспу, що хлібороби від усього серця скажуть їм: «Спасибі, рідні!».

Д. ПЕТРОВ.

У БАГАТЬОХ студентів навчальний рік починається з поїздки на село. Це не просто місяць, проведений в колгоспі. Це місяць напруженої праці. А для першокурсників він особливо відповідальний — тут зароджується дружба, виявляються таланти. Тут народжується новий колектив.

Так, перший курс студентів англійського та німецького відділень факультету романо-германської філології — це вже колектив з усвідомленим «ми», зі своїми піснями і виконавцями. Офіційно він був затверджений під час зарахування до університету. Дружба, яка передбачалась, перші спільні радощі, вечори з гітарами — все це прийшло тут, в селі Широкому...

Тепер ранками єдина вулиця села стала більш гамірною. До двору, де готується сніданок, поспішають групами студенти, шурячи від ранкової прохолоди, сміючись, мріючи про те, чим порадує їх «годувальниця» Томочка.

За столом відчувається ще соромливість: пуд солі разом все-таки ще не з'їдено...

— Ми живемо за прислів'ям: сніданок з'їдаємо самі, — зауважує один, — і увесь, нічого не залишаючи.

І тут же додає:

— Томочко, добав ще, будь ласка.

— Щось не видно такого старанного виконання заповіді — вечерю віддай ворогові своєму, — жартує другий.

— А у мене їх немає, — каже перший, беручись за ложку.

Ніхто, напевне, не одержує стільки подяк, як Тамара Рубаха, яку висунули на почесний пост «годувальниці»...

Раніше всіх йдуть в поле юнаки, які працюють на комбайні. Важко там, вміння потрібне.

Першого дня бригадир велів послати туди хлопців, але попередив:

— Яким не менше вісімнадцяти...

Так приходить дружба

Запанувала тиша. Хлопці майже всі міські, деякі і комбайні справжній бачили вперше.

— Можна, я піду, — вийшов наперед русявий хлопчина — Юра Борисов.

— А тобі скільки років?

— Сімнадцять, — насупився він і додав: — але я справлюсь.

І справився. З того часу Юра там незамінний.

На гарман поспішають інші. Треба очистити гори кукурудзи. Це, звичайно, легше, ніж ломати її в полі, але ж є ще й норма. Сонце пече потилицю, вітер пробирає крізь курточки, іноді ж піднімає кукурудзяні листки і кидає прямо в обличчя. Робота не з легких. Наприкінці дня болять руки, але всюди чути веселі жарти, сміх. І особливо весело тоді, коли збираються разом Олег Філімонов, Льоня Єрьоменко, Володя Малецький та Аркадій Медвідь.

Загальнонавчаний начальник тут Микола Гіданов, серйозний і розсудливий, адже у нього за плечима — служба в армії.

Старанно і швидко працюють Ніна Власова, Валя Рибак, Віра Супілко, Лариса Сітро. Та й у всіх інших робота кипить. Правда, є й такі, які поглядають на небо: чи не буде, часом, дощу. Дехто мріє вже про суботу...

Працюють студенти напружено, не відстаючи від колгоспників, а дехто виходить і вперед.

Вечері, коли наступають сутінки, будинок колишнього поміщика, в якому розмістилась більша частина студентів, здається темним і загадковим. В перші дні романтики було тут більш, ніж достатньо. З щілин дуло, не вистачало ковдр. Але все втряслось, навіть на вікнах з'явилися занавіски, а на стінах у дівчат — малюнки «живописом» — додаток до внутрішньої ліпки і різьби цього будинку. Так, не кожен зможе похвалитися, що він жив в особняку колишнього поміщика.

Вечорами з вікон линує пісні під акомпанемент гітари та імітованих інструментів. Саша Торзюк з успіхом виконує арії Фігаро, князя Ігоря. Товариші жартують: — В якийсь з вечорів ми не зможемо дістати квітков на твій концерт...

Идуть трудові дні. Саме вони та вечори сільського студентського життя згуртували колектив, якому дружно крокувати цілих п'ять років у великому поході за знаннями.

Л. БЕЛОЗЬОРОВА.

НЕДАЛЕКО від самого Комінтерново на землях колгоспу імені XX партз'їзду працює група хіміків-першокурсників. Працюють добре і з почуттям високої відповідальності.

— Будь-яку справу можна їм довірити — справляться, — впевнено говорять керівники колгоспу про студентів.

І це так. Доводиться першокурсникам і кукурудзу очищати, і допомагати сіяти озимину, і вивозити силос. І завжди заслуговують вони похвали.

Не всі, звичайно, працюють однаково: одні швидше, краще, інші — трохи повільніше. Але денну норму група, як правило, пе-

ПЕРЕД ЛИЦЕМ ТОВАРИШІВ

ревиконує. Особливо добре трудяться Олена Целик і Галина Чарська, ланка Ольги Копачинської.

І поводять себе першокурсники гідно, як і належить студентам. Ось тільки Анатолій Лопатін. Його вчинок обурив всіх.

Що ж трапилось? Сіли вечеряти. За столом став Анатолій кидати всілякі жарти, які апетиту не додавали. Спробували товариші його стримати, а Лопатін став лягати і поліз на однокурсників з кулаками.

Якось ліквідували конфлікт. А

після вечері зібрались комсомольці. Став Лопатін перед лицем товаришів. І довелося йому вислухати гірку правду про себе, про свій негідний вчинок.

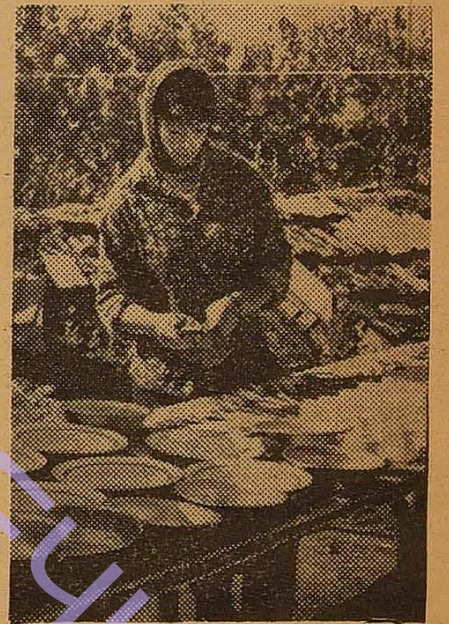
Комсомольці засудили поведінку Лопатіна. Вони говорили про дружбу, про необхідність згуртувати колектив, про те, що нікому не дозволять ганьбити комсомольську честь.

І, стоячи перед лицем товаришів, Анатолій, мені здається, багато що зрозумів. Так він і заявив комсомольцям. Але вони все ж прийняли справедливе рішення:

оголосити Анатолію Лопатіну сувору догану і просити комітет ЛКСМУ університету про затвердження цього стягнення.

Було це тиждень тому. Мені здається, що Лопатін зробив правильний для себе висновок: спокутувати провину чесною працею. І весь тиждень Анатолій трудився особливо старанно, прагнучи подружитись з товаришами. А вони не відмовляють йому в дружбі.

М. КОРНЕЛЛІ,
керівник групи.

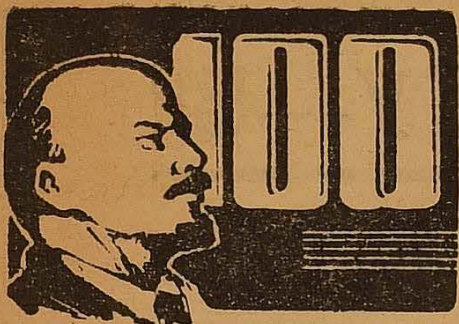

Дружно, старанно, хорошо працюють студенти на ланах Іванівського та Комінтернівського районів. На фото внизу: студенти працюють на гармані. А тим часом студентка-«годувальниця» го-

тується до обіду (фото вгорі праворуч). Ось-ось прийдуть з ланів товариші. Їх треба нагодувати смачно і ситно.

Фото В. РЕШЕТНИКОВА.

ЙДЕ ЛЕНІНСЬКИЙ ЗАЛІК

ПАРТІЯ комуністів, керована В. І. Леніном, була створювачем Спілки комуністичної молоді — першої масової організації, юнацтва. Вона озброїла трудящу молодь яскравою і чіткою програмою дій, допомогла їй стати на шлях боротьби за нове суспільство.

В. І. Ленін визначив головне завдання комсомолу. Воно полягає в тому, щоб допомагати партії будувати комунізм і виховувати молоде покоління в дусі відданості високим комуністичним ідеалам.

В ленінських роботах глибоко і повно розкриті теоретичні основи виховання молоді в умовах нового суспільства, визначені роль і місце комсомолу в єдиному ряду борців за комунізм.

В дні підготовки до сторіччя від дня народження В. І. Леніна посилюється прагнення комсомольців і всієї молоді до вивчення життя і діяльності нашого великого вчителя і вождя, до глибокого оволодіння вченням марксизму-ленінізму. Цьому особливо сприяє проведення всесоюзного заліку «Заповітам Леніна вірні», який проводиться за рішенням VI Пленуму ЦК ВЛКСМ.

Ленінський залік — це звіт кожного комсомольця перед партією, народом, комсомолом. Це звіт молодої людини перед своєю совістю, перед колективом в тому, як він втілює в життя ленінський заповіт: «вчитися комунізму».

Важливе завдання ленінського заліку — вивчення молоддю творів В. І. Леніна, програмних документів партії. Активна участь в громадському житті, прагнення підвищувати бойовитість своєї комсомольської організації, удосконалювати її роботу — це обов'язкова умова для кожного, хто включився в складання ленінського заліку.

КОМІТЕТ комсомолу нашого університету прийняв положення про проведення ленінського заліку в ОДУ. Обрано комісію на чолі з В. Матковським, яка керує проведенням заліку.

НА ПЕРШОМУ ЕТАПІ ленінського заліку комісія довела до кожного студента мету і завдання заліку. На всіх факультетах пройшли засідання комсомольських бюро, де обговорювались завдання курсів і груп.

Включившись в ленінський залік, наша молодь, в основному, студенти першого і другого курсів повинні детально вивчити промову В. І. Леніна на III з'їзді комсомолу. Крім цієї праці вождя, студенти вивчають й інші.

На механіко-математичному факультеті студентами також вивчались праці «Як організувати змагання?», «Що робити?». На факультеті романо-германської філології студенти другого курсу вивчають: «Пролетарська революція і ренегат Каутський», «Партійна організація і партійна література» та ін.

В ході ленінського заліку студенти університету повинні допомогти проведенню заліку в деяких організаціях міста і області. Так зробили студенти третього курсу механіко-математичного факультету. Вони прочитали близько 300 лекцій з наукового атеїзму на підприємствах міста та в колгоспах області. Велику допомогу в цьому їм надають викладачі кафедр суспільних наук, зокрема, тт. Веселаго і Шутова.

На ряді факультетів були проведені студентські науково-теоретичні конференції, присвячені теоретичній спадщині В. І. Леніна. Так, на механіко-математичному факультеті після вивчення студентами праці «Імперіалізм, як най-

вища стадія капіталізму» пройшла конференція на тему: «Ленінське вчення про імперіалізм і сучасність». Аналогічна конференція пройшла на хімічному факультеті.

ДРУГИЙ ЕТАП ленінського заліку проходив головним чином під лозунгом підвищення громадської і політичної активності комсомольців. Третій трудовий семестр став основною складовою частиною другого етапу ленінського заліку. Добре попрацювали наші студентські будівельні загони в Тюмені і на цілині. Так, Тюменський загін «Горизонт-5» освоїв 352,2 тис. карбованців капіталовкладень. Він нагороджений Почесним вимпелом Тюменського обкому ВЛКСМ, як кращий студентський будівельний загін. Загін «Чорномор-69», який працював в Кустанайській області, теж показав себе з кращого боку. Свідченням тому — Почесні грамоти, якими нагороджені студенти-будівельники.

Однак, слід сказати, що наші загони, які працювали в цьому році в Одеській області, потрудились гірше, ніж звичайно. Це свідчить про те, що не всі факультети з належною відповідальністю провели другий етап заліку.

Зараз йде третій етап ленінського заліку. Він розпочався 12 липня, тобто, в день 45-річчя присвоєння Спілці Молоді імені В. І. Леніна і закінчиться 29 жовтня, в річницю народження комсомолу.

Загальні підсумки заліку будуть підбиті на IV етапі, в квітні 1970 року в формі своєрідної громадсько-політичної атестації членів ВЛКСМ на зборах.

ТАК, нинішній ТРЕТІЙ ЕТАП ленінського заліку найбільш відповідальний. Кожен день, кожна навчальна і трудова година повинні бути вкладом юнака і дівчини в ленінський залік, повинні

свідчити про те, що студенти в практичних справах вміють виконувати гасло: «Від знань до переконання, від переконання до дії». Важливо прагнути до того, щоб не просто знати основні положення марксистсько-ленінської теорії, але й творчо застосовувати ці положення на практиці.

На третьому етапі ленінського заліку рекомендується підбити підсумки літніх робіт і роботи студентів в колгоспі. На курсах, в групах потрібно провести комсомольські збори, де обговорити питання, зв'язані з вивченням революційної теорії, зі зміцненням свідомої дисципліни, з мораллю молоді, з підвищенням громадської активності та ін.

Йде третій етап ленінського заліку і наше завдання домогтися, щоб кожна молода людина вчилася і трудилася як можна краще, щоб гідними справами ознаменувати 100-річчя від дня народження В. І. Леніна.

Ю. ІВАНОВ,
заступник секретаря комітету
ЛКСМУ університету.

ТРЕТЯ УКРАЇНСЬКА

НЕЩОДАВНО в нашому університеті відбулась третя Українська конференція на тему: «Фізіологія і патологія травлення», яка присвячувалась 120-річчю від дня народження видатного вченого І. П. Павлова.

Конференція відкрилась пленарним засіданням. Присутні на ньому заслухали доповіді професорів П. Г. Богача, М. А. Каплушенко, К. Т. Миленок (Київ), Я. П. Склярова (Львів), П. К. Климова, Т. М. Антонової (Ленінград), І. С. Самойленко, Р. О. Файтельберга та кандидата біологічних наук З. І. Алексеевої (Одеса).

Далі робота конференції тривала по секціях. Працювало три секції: патології травлення, фізіології травлення та секція фізіології органів і процесів травлення у сільськогосподарських тварин.

Крім вчених з названих міст, з доповідями виступили професори, доценти, викладачі з Москви, До нецька, Ростова-на-Дону, Іжевська, Кременця, Цілінограда, Ярославля, Івано-Франківська, Кишинєва, Казані, Луганська, Херсона, Чернівців, Петрозаводська, Харкова, Умані, Полтави та інших міст країни.

МАТЕМАТИЧНА ШКОЛА

В ПЕРШЕ в нашому університеті працювала школа з питань точності та ефективності обчислювальних алгоритмів, організована орденом Леніна інститутом кібернетики АН УРСР та нашим вузом.

Робота школи тривала два тижні (з 7 по 18 вересня). Викладачі та студенти прослухали лекції провідних вчених нашої країни: члена-кореспондента АН СРСР В. С. Михалевича, докторів фізико-математичних наук Е. А. Волкова, В. І. Лебедева, В. В. Воеводіна, професорів В. К. Іванова, Н. С. Бахвалова, Д. Е. Соболевського, доцентів А. А. Абрамова, С. М. Кіро, В. О. Кононова, начальника ОЦ В. Д. Лозоватського.

ЖИТТЄВІ ІДЕАЛИ СТУДЕНТІВ

НІ У КОГО не викликає сумніву те, що у наших студентів формуються ідеали, властиві людям радянського суспільства і що університет випускає спеціалістів добре підготовлених і всебічно вихованих. Відомо також, що формування фахівця у вищій школі відбувається не самопливом, а в процесі активної творчої діяльності студентів в учбовому процесі, в науковій роботі і в громадському житті. Але мало ми задумуємось над тим, як саме і під впливом яких конкретних факторів виховуються окремі якості студента.

Зокрема, не часто ми звертаємо увагу на те, як формуються життєві ідеали молодого фахівця, де корені цих ідеалів, і як впливає на остаточне їх визначення учбово-виховна і наукова робота на факультеті.

Закономірним є те, що наша

соціалістична дійсність, героїчна праця дорослих зумовлюють загальний напрям формування життєвих ідеалів у дітей і молоді. Проте і в таких сприятливих умовах суспільного впливу ідеали студентів змінюються чи остаточно укріплюються під впливом конкретних факторів університетського і суспільного життя.

Кафедра педагогіки останнім часом вивчала формування життєвих ідеалів студентів на окремих факультетах нашого університету. Анонімні анкети, проведені з дотриманням єдиної системи, дають нам об'єктивно вірну картину і досить цікавий матеріал для педагогічних висновків. Через анкету ми намагались, зокрема, визнати, як, з погляду студентів, формуються їх ідеали, що сприяє і що заважає чіткому визначенню життєвих ідеалів.

ПЕРШЕ, що нас цікавило, це мотиви, якими керувались опитувані студенти при вступі в університет. Точніше, які мрії і життєві ідеали зумовили вибір факультету і примусили піти вчитись у вищу школу. Усі відповіді на це питання легко розподіляються на чотири групи.

Перша група студентів висуває загальні мотиви — «Хотів стати освіченою людиною, щоб принести суспільству найбільшу користь» (II курс історичного факультету), «Мріяв знати якнайбільше, в мене така жадоба до знань» (III курс фізичного факультету), «Таке було бажання досягти чогось значного, розкрити себе якнайглибше, хотілось добре знати іноземні мови, щоб бути такою, як розвідник Кузнецов» (III курс факультету романо-германської філології) і т. п. Відповіді цієї групи становлять 30,5 процента від усіх

анкетованих студентів. Спостереження показують, що саме ця категорія студентів найбільш сумлінна в навчанні і досить активна у громадській діяльності.

Друга група, до якої увійшло 40 процентів опитуваних студентів, висуває один конкретний мотив: «Люблю фізику», «Ще з 5 класу мріяв про історію», «Хочу знати кілька мов», «Археологія мене цікавить тим, що там шукаеш невідоме», «Я, мабуть, від природи математик, і мріяв тільки про мехмат». Таким чином любов до конкретної науки, що склалася ще в школі, зумовила вибір факультету. Ці студенти у більшості добре вчаться за фахом, беруть активну участь у наукових гуртках, але не всі активні в громадському житті.

До **третьої групи** відносяться ті, що мріяли «Дістати улюблену спеціальність», «Мати добру професію», «Без вищої освіти жити важче» і т. п. Ця група невелика — 14,1 процента анкетованих, але й не така вже мала, щоб не на-

давати їй значення. Ці студенти, при певних умовах, вчаться так, аби закінчити. Їх цікавлять передусім не знання, не наука, а лише відповідне влаштування після навчання, вигоди, що дає вища освіта.

А до четвертої групи ми віднесли тих, хто широким пише, що його життєвим ідеалом було і є стати гідним вчителем школи. Таких відповідей було 15,1 процента. Як правило, і ці студенти люблять свій фах, захоплюються наукою, і всі їх пошуки спрямовані у визначеному професійному плані. Активні вони і в громадському житті.

Слід також додати, що зустрілось кілька анкет, в яких студенти не змогли пояснити свій вибір факультету. Ніяких мотивів.

ДРУГЕ питання анкети було таке: чи змінились ваші ідеали в університеті і що сприяє, що

Тюмень. Серпень. Холодно. Бійці загону сплять в палатках. Ранок починається з голосу чергового: «Піднімайтесь!». Настає звичайний трудовий день 120 членів будівельного загону нашого університету «Горизонт-5».

Я не був в цьому загоні близько місяця. Ой, скільки ж тут відбулося змін! Хлопці вже втягнулись в роботу. З ранку до вечора чути перестук сокир, ревіння тралевцика, вищання пилот «Дружба». Переді мною, неначе в казці, вирости і стоять-красуються дві прями широкі вулиці з рівними, акуратними будинками-близнюками. Їх — 35, та ще два гаражі, зернохосвище, акліматизатор...

А з чого починалась будова?

Болото, жара, комарі... Важко було спочатку. Цілий день потрібен був бригадам для того, щоб встановити дев'ять залізобетонних блоків — фундамент майбутнього будинку.

Мало хто чітко уявляв собі, що слід робити далі. Бригади-

ри все забігали на декілька хвилин в бригаду «ветерана» студбудови студента п'ятого курсу філологічного факультету Ггоря Савчука порадитись, довідатись про послідовність циклу роботи. Часом помилялись, радились, часом сперечались, а будинок все-таки ріс.

На четвертий день вже неможливо було «переступити» через майбутні стіни. А зараз цю ж роботу хлопці роблять за один день.

Приїхав в селище Комсомольське вранці. На самому кордоні з тайгою того дня бригада Володимира Лук'яненка заклала третій ряд бруса. Робота кипіла. Кожен рух було розраховано і продумано до дрібниць.

Через день, перед самим від'їздом, зайшов в цю бригаду ще раз. І — очам своїм не повірив. Переді мною стояли майже вигнані до даху стіни новенького будинку.

— Як домоглися таких темпів? — запитав у Володимира.

— Так це ж вже третій будинок, — відповів той. — На-

вчилися, коли будувати перший, намагались врахувати всі помилки, коли будували другий, ну, а третій сам «пішов».

...Скоро дев'ять вечора. Багато бригад вже закінчило роботу, пішли вечеряти. Лише на найвіддаленіших будинках ще працюють. Звіти доносять: «Нехай вечерю залишать на три бригади...».

Так, треба поспішати, адже до кінця третього семестру залишалось менше, ніж три тижні.

Відступила тайга під натиском і мужністю юнаків з «Горизонту-5». В їх залікових трудових книжках з повним правом можна виставити «відмінно».

Г. МЯГКОВ.

Добре завершили свій трудовий семестр студенти нашого будівельного загону. На фото (вгорі ліворуч) студент йде на роботу. Внизу зліва — філфаківець Володимир Кравченко заспокоює спрагу, а на фото справа — одержано листа з дому.

Фото автора.

ЖИТТЄВІ ІДЕАЛИ СТУДЕНТІВ

заважає досягненню життєвого ідеалу? Відповіді студентів других і третіх курсів показують, що у 80 процентів анкетованих життєвий ідеал не змінився, а любов до обраної науки ще більше поглибилась.

В процесі навчання і під впливом викладачів ці студенти ще більше захоплюються наукою і все глибше переконуються в життєвості своїх ідеалів. Решта анкетованих, це 20 процентів опитуваних, вважають, що студент не має достатніх можливостей для самостійної творчої роботи. Шість годин обов'язкових занять на їх думку позбавляють студента продуктивно працювати в бібліотеці чи кабінеті. Є також заяви про розчарування методикою окремих занять, що заняття в університеті інколи мало відрізняються від шкільних уроків. Незадоволення Закінчення. Поч. на 3-й стор.

постановкою учбового процесу висловлюють переважно ті студенти, що по відповідях на перше питання анкети нами віднесені до першої групи — ті, що виявили широкий інтерес до вищої освіти і добре розуміють свій суспільний обов'язок. Незадоволення цієї частини студентів педагогічним рівнем навчання з окремих наук заслуговує на увагу кафедр.

ІНКОЛИ можна почути про те, що на студентів вищої школи літературні персонажі особливого виховного впливу не мають, що такий вплив відчутний лише у школі. На запитання про те, хто з видатних діячів або літературних героїв особливо вплинув на формування їх життєвих ідеалів 72 проценти студентів назвали улюблених літературних героїв або видатних революціонерів-комуністів, а 25 процентів визнали вплив на них художньої літерату-

ри, тільки не назвали конкретних героїв. Лише 3 проценти написали, що ніхто на них впливу не зробив.

Цікаво і те, що 56 процентів анкетованих особливо виділили героїв вітчизняної літератури. 16 процентів послали на зарубіжну літературу. Найчастіше в анкетах студенти називають імена К. Маркса, В. І. Леніна, Ф. Дзержинського, С. Кірова. На першому місці були літературні герої М. Островського, М. Шолохова, М. Горького, О. Фадеева, О. Гончара, Б. Полевого. Найчастіше студенти говорять про таких героїв, як Уля Громова, Павка Корчагін, розвідники Кузнецов, Зорге.

У цих відповідях, написаних раптово, без підготовки, знаходять вияв дійсних почуттів студентів і їх ставлення до героїки нашого народу. Навіть і ті 3 проценти, що не бачать на собі впли-

ву з боку літератури, у відповідях на інші питання показують, що вони цікавляться історією і сучасним життям нашого народу.

Але для правильного педагогічного висновку ми повинні врахувати й те, що студентів особливо приваблює героїка минулого і сучасного життя у її природному вияві, з усіма, труднощами і невдачами. Однобічний показ подій і діяльності окремих осіб, або штучне прикрашання їх позбавляють переконливості нашу учбову і виховну роботу.

НЕ МОЖНА не звернути уваги й на те, що на студентські ідеали суспільного життя глибоко впливають викладачі. Із відповідей студентів видно, що викладач університету для них є певним еталоном радянської людини. Студенти цінують своїх викладачів не тільки за глибоке знання, а й як людину, за ставлення викладача до студента як особи. Авторитетний вчений, який вимогливо і з повагою ставиться до студента, це людина, у якої ми вчимося, на-

слідуюмо її риси, — пишуть студенти.

Проте студенти інколи критично висловлюються про окремих викладачів, навіть говорять про втрату ідеалу викладача. Тут, безперечно, певний вплив на висловлювання студента мають його емоції, але проблема педагогічного впливу особи викладача на формування життєвих ідеалів студентів існує.

* * *

Мова йшла лише про частину відповідей студентів. Але й з наведеного видно, що анкетні матеріали дозволяють нам глибше пізнати студентів, відчутти й те, що при звичайному спостереженні за студентами ми не помічаємо. Перед нами діють не абстрактні постаті, а конкретні особи з досить динамічним внутрішнім світом. І чим точніше ми знаємо порухи цього світу, тим більш ефективним буде наш вплив на формування особи студента.

Доцент І. КОБИЛЯЦЬКИЙ.